NORAKSTS
Lieta Nr.A420742110
A02859-11/19

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2011.gada 20.janvārī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese A.Kovaļevska,

piedaloties pieteicējai *E.G.*, pieteicējas pārstāvei *I.M.*, atbildētājas Rīgas pilsētas pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Rīgas bāriņtiesas pārstāvei *S.S.* un trešās personas *T.G.* pārstāvei *M.M.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *E.G.* pieteikumu par Rīgas bāriņtiesas 2010.gada 2.jūnija lēmuma Nr.1-6/1196 atcelšanu daļā.

Aprakstošā daļa

[1] Izskatot *E.G.* (turpmāk arī – pieteicēja) iesniegumu, ar Rīgas bāriņtiesas (turpmāk arī – atbildētāja) 2010.gada 2.jūnija lēmumu Nr.1-6/1196 (turpmāk – Lēmums) pieteicējai atļauts nepilngadīgā *T.G.* kontā */konta numurs/* (akciju sabiedrība ,,SEB banka") esošos Ls 37000, konvertējot eiro valūtā, noguldīt attiecīgi: Ls 12300 akciju sabiedrības ,,SEB Banka", Ls 12400 akciju sabiedrības ,,Swedbank", Ls 12300 valsts akciju sabiedrības ,,Latvijas Hipotēku un zemes banka" uz bērna vārda atvērtos noguldījuma kontos ar termiņu uz vienu gadu. Tāpat ar Lēmumu pieteicējai atļauts nepilngadīgā *T.G.* kontā Nr*./konta numurs/* (akciju sabiedrība ,,SEB banka") esošos Ls 400 izlietot velosipēda iegādei un bērna ārstēšanai, kā arī pieteicējai atteikts atļaut izlietot nepilngadīgā *T.G.* naudas līdzekļus Ls 11939 apmērā dzīvesvietas remontam un labiekārtošanai un Ls 1100 *T.G.* ārstēšanai un veselības nostiprināšanai.

[1.1] Lēmumā norādīts, ka atbildētāja konstatējusi, ka administratīvajā lietā nav iesniegti pierādījumi, ka *T.G.* ir steidzami nepieciešami veselību veicinoši un nostiprinoši pasākumi. Bāriņtiesas sēdē *E.G.* nespēja paskaidrot, kādiem steidzamiem nepieciešamiem veselības uzlabošanas pasākumiem nepieciešami naudas līdzekļi, tādējādi ir pamats atļaut izlietot Ls 400 bērna velosipēda un medikamentu iegādei, kā arī ārsta konsultācijām, bet nav pamata izlietot Ls 1100 bērna veselību veicinošajiem pasākumiem.

[1.2] Tāpat Lēmumā norādīts, ka *E.G.* iesniegums daļā par viņai piederošā dzīvokļa remontu un istabas iekārtas nomaiņu nav apmierināms, jo *E.G.* sava dzīvokļa uzturēšanai un ģimenes vajadzību nodrošināšanai izlieto nepilngadīgā *T.G.* Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izmaksāto sociālo ģimenes valsts pabalstu un apgādnieka zaudējuma pensiju. Izlietojot bērna naudas līdzekļus *E.G.* dzīvokļa remontam, *E.G.* bērna *T.G.* mantu nesaglabās un nevairos, kas ir pretēji Latvijas Republikas Civillikuma (turpmāk arī – CL) 177.panta septītajā daļā noteiktajam.

Atbildētāja noskaidrojusi, ka dzīvoklis */adrese/*, pieder *E.G.* Saskaņā ar CL 864.pantu visas uz lietu gulstošās nastas un apgrūtinājumus nes lietas īpašnieks. Ievērojot minēto, *E.G.* kā īpašniecei ir jāveic dzīvokļa remonts no saviem ienākumiem un *T.G.* interesēs nav izlietot viņa naudas līdzekļus *E.G.* dzīvokļa remontam.

[2] 2010.gada 1.jūlijā Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā saņemts *E.G.* pieteikums. Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2010.gada 6.septembra lēmumu

pieteikums pieņemts un ierosināta administratīvā lieta par Lēmuma atcelšanu daļā par atteikumu izlietot nepilngadīgā *T.G.* naudas līdzekļus Ls 11939 apmērā dzīves vietas remontam un labiekārtošanai un Ls 1100 izlietošanu viņa ārstēšanai un veselības nostiprināšanai.

Pieteikums pamatots ar šādiem apsvērumiem.

[2.1] Atbildētāja, pieņemot Lēmumu, nav vadījusies no bērna *T.G.* interesēm, kā to prasa Apvienoto Nāciju Organizācijas konvencijas par bērna tiesībām 3.pants. Atbilstoši minētās konvencijas normām bērna vislabākās intereses ir iespēja augt ģimeniskā vidē, apstākļos, kas nodrošina bērna pilnvērtīgu attīstību, atrasties drošībā, tikt sagatavotam patstāvīgai dzīvei sabiedrībā.

[2.2] Pieteicēja ir vienīgā bērna aizbildne, jo tēvs mira, kad bērnam bija 2 gadi. Ņemot vērā konkrētos apstākļus, dēla interešu nodrošināšanai pieteicējai būtu nepieciešams izlietot daļu no bērna brīvajiem līdzekļiem. Kā izriet no lietā iesniegtajiem ārstu atzinumiem, *T.G.* kopš agras bērnības hroniski slimo ar bronhiālo astmu un saistītajām blakus saslimšanām, kas izriet no stipras alerģijas pret dažādiem ikdienas vides faktoriem. To maksimālai novēršanai nepieciešams izremontēt viņa dzīves vietu – divistabu dzīvokli */adrese/*, kura īpašniece ir pieteicēja.

[2.3] Apstāklis, ka dzīvoklis nostiprināts bērna mātes īpašumā, Lēmumā minēts kā galvenais arguments, lai noraidītu bērna naudas izmantošanu dzīvokļa remontam. Pieteicējas ieskatā atbildētāja nepareizi piemērojusi CL 864.pantu un nav ņēmusi vērā, ka runa nav par kādas trešās personas īpašuma vērtības uzlabošanu, bet gan par bērna ģimenes mājokli. Pieteicējas dzīvokļa īpašums ir *T.G.* vienīgā dzīvesvieta, kur viņš dzīvo „ģimeniskā vidē" kopā ar māti. Sadzīves apstākļu uzlabošana bērnam ir ļoti svarīga, ņemot vērā viņa veselības problēmas, līdz ar to dzīvokļa remonts atbilst tieši bērna interesēm, lai radītu drošu vidi viņa veselībai un apstākļus, kas nodrošina pilnvērtīgu attīstību.

Ģimenes mājoklis ir dzīvoklis, kas atrodas 50.-60.gados būvētā mājā. Tā tehniskais stāvoklis ir stipri nolietojies, ieskaitot ūdensvadus, elektroinstalāciju, santehniku. Saskaņā ar ārstu speciālistu rekomendācijām bērna veselības uzlabošanai dzīvojamās telpās ir jābūt speciāli viegli kopjamām grīdām, sienu segumam, specifiskiem pretalerģiskiem sadzīves priekšmetiem (mēbeles, gultas piederumi), kā arī siltām, sausām sanitārās higiēnas telpām. Rīgas bāriņtiesa 2010.gada 17.maija dzīves apstākļu pārbaudes aktā secinājusi un ieteikusi, ka remonts dzīvoklim nepieciešams. SIA „ANSER" sagatavotā remontdarbu tāme par Ls 10939 ir taisīta atbilstoši ārstu speciālistu rekomendācijām tieši bērna veselības nodrošināšanai. Tāpat pieteicēja atbilstoši tirgus piedāvājumam izvērtējusi, ka pretalerģisku gultas matraci, segas, spilvenu un gultas veļu, kā arī bērna istabas iekārtu var iegādāties par Ls 1000.

[2.4] Pieteicēja lūdza atļauju dēla veselības nostiprināšanai izlietot Ls 1500 nākamā gada laikā, pamatojot minēto summu ar izdevumiem nepieciešamajām un rekomendētajām procedūrām un fiziskajām aktivitātēm, kas saņemamas kā maksas pakalpojums. Nav saprotams, kāpēc atbildētāja piekritusi tieši summai Ls 400 apmērā. Lēmumā tā nav pamatota, izņemot norādi, ka daļa izmantojama velosipēda iegādei. Ja pieņem, ka bāriņtiesa akceptējusi pieteicējas prognozēto summu velosipēdam, ķiverei un aizsargpiederumiem, kopā Ls 120, tad medikamentiem, ārstēšanai un konsultācijai atliek Ls 280. Minētā summa neatbilst nevienai no pieteicējas norādītajām izmaksu pozīcijām, līdz ar to nav skaidrs, kuras no bērnam nepieciešamajām procedūrām drīkst atļauties.

Tāpat bāriņtiesa kļūdaini secinājusi, ka pieteicēja lūgusi izmantot bērna naudu „steidzamu" veselību veicinošo un nostiprinošo pasākumu apmaksai. Kā norādīts pieteikumā, *T.G.* ar astmu sirgst jau kopš agras bērnības. Akūtu lēkmju un saslimšanas gadījumā viņam tiek nodrošināta valsts apmaksāta medicīnas aprūpe. Diemžēl akūto slimības izpausmju ārstēšana nenodrošina bērna izveseļošanos ilgtermiņā. Pieteicēja, ilgstoši ārstējot dēlu, no speciālistiem noskaidrojusi visefektīvāko rekomendēto veselības uzlabošanas pasākumu kopumu, kas diemžēl ir īstenojams tikai par samaksu.

[2.5] Nevar piekrist atbildētājas secinājumam, ka pieteicēja ar saviem līdzekļiem nepiedalās bērna uzturēšanā pretēji CL 179.panta pirmajā daļā noteiktajam vecāku pienākumam uzturēt bērnu samērā ar viņu mantas stāvokli. Pieteicējai šobrīd nav darba un ienākumu, bet viņa darbu aktīvi meklē. Viņai vēl nav izdevies atrast darbu, kas, ievērojot bērna intereses, būtu savienojams ar bērna uzraudzību un aprūpi, viņa biežo slimošanu un pirmā mācību gada režīma dēļ.

Kā redzams no Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras sniegtās informācijas, pieteicēja ir strādājusi un guvusi ienākumus. Atbilstoši iespējām pieteicēja ir daļēji veikusi ģimenes mājokļa remontdarbus – nomainījusi logus. Iespēju robežās pieteicēju un bērnu materiāli atbalsta arī radinieki. Tomēr, izvērtējot faktiskos apstākļus, ir secināms, ka dzīvokļa pilnvērtīgam remontam naudas pietrūkst. Līdz ar to bērna mantas daļas izmantošana minētajam mērķim atbilstu bērna vislabākajām interesēm, jo ilgtermiņā nodrošinātu viņa veselības stāvokļa un dzīves kvalitātes uzlabošanu.

[2.6] Atbildētāja, pieņemot Lēmumu tā pārsūdzētajā daļā, nav ievērojusi privātpersonu tiesību ievērošanas principu un tiesību normu saprātīgas piemērošanas principu.

[3] 2010.gada 15.oktobrī tiesā saņemts atbildētājas paskaidrojums par pieteikumu, kurā atbildētāja norāda, ka pieteikumu neatzīst un lūdz to noraidīt, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem apsvērumiem, papildus norādot šādus argumentus.

[3.1] Attiecībā par remonta veikšanu nepilngadīgā istabā, mēbeļu iegādi un gultasveļas iegādi nepilngadīgajam pieteicēja bāriņtiesas sēdē paskaidroja, ka nepilngadīgais izmanto visu dzīvokli, tāpēc veikt remontu viņa istabā un daļēji uzlabot dzīvojamo vidi nav lietderīgi, tas jāveic kopumā visā dzīvoklī.

[3.2] CL 179.panta pirmā daļa paredz, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu mantas stāvokli uzturēt bērnu. Bāriņtiesa secinājusi, ka pieteicēja ar saviem līdzekļiem nepiedalās bērna uzturēšanā, jo viņa izmanto bērnam pienākošos naudas līdzekļus savam uzturam un viņai piederošā nekustamā īpašuma uzturēšanai. Pieteicējai ik mēnesi izmaksā ģimenes valsts pabalstu Ls 8 un nepilngadīgā *T.G.* apgādnieka zaudējuma pensiju Ls 202,53, citu ienākumu, no kā būtu veiktas sociālās apdrošināšanas iemaksas, pieteicējai nav.

[3.3] Bāriņtiesas sēdē pieteicēja paskaidroja, ka velosipēda iegādei nepieciešami Ls 120, līdz ar to bāriņtiesa atļāva pieteicējai izlietot no nepilngadīgā konta velosipēda iegādei nepieciešamo naudas summu un Ls 280 medikamentu iegādei un ārsta konsultācijām. Vienlaikus bāriņtiesa konstatēja, ka administratīvajā lietā nav iesniegti pierādījumi, ka *T.G.* ir nepieciešami veselību veicinoši un nostiprinoši maksas pasākumi. Attiecīgās veselības problēmas bērnam ir ilgstoši un visu šo laiku bērns ir dzīvojis kopā ar māti dzīvoklī */adrese/*. Bērna veselības stāvoklis nav krasi mainījies, kas liecinātu, ka bērnam ir obligāti nepieciešami bērna mātes iesniegumā minētie pasākumi. Tā kā pieteicēja bāriņtiesas sēdē nespēja paskaidrot, kādiem veselības uzlabošanas pasākumiem nepieciešami naudas līdzekļi, bāriņtiesa neatļāva pieteicēja izlietot Ls 1100 no iesniegumā norādītās šim mērķim paredzētās naudas summas. Par naudas līdzekļu izlietošanu nepilngadīgā vajadzībām pieteicējai jāsniedz norēķins bāriņtiesā atbilstoši CL 301.panta nosacījumiem.

[3.4] Pieteikumā nav norādīts, kā bāriņtiesas darbībā izpaudās pieteikumā minēto tiesību principu pārkāpums vai neievērošana. Pieteicēja nav arī paskaidrojusi, kādas viņas tiesības attiecīgajā gadījumā tika aizskartas.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2010.gada 29.novembra lēmumu lietā kā trešā persona bez patstāvīgiem prasījumiem pieaicināts *T.G.*

Ar Rīgas bāriņtiesas 2010.gada 7.decembra lēmumu Nr.1-6/2742 par nepilngadīgā *T.G.* sevišķo aizbildni administratīvajā lietā iecelta *M.M.*

[5] Tiesas sēdē pieteicēja pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz pieteikumā minētajiem argumentiem. Pieteicēja uzsvēra, ka dēls bieži slimo ar astmu, viņam ir alerģija pret putekļu

ērcīti. Līdz ar to dzīvoklī ir nepieciešams kapitālais remonts. Dēla biežās slimošanas dēļ pieteicēja nevar strādāt. Dzīvoklis ir pieteicējas īpašums, taču uz to neviens cits nepretendē. Nauda prasīta arī tāpēc, lai varētu dēlu divreiz nedēļā vest uz ārstniecisko vingrošanu un vienu reizi nedēļā uz peldēšanu. Esot jārīkojas šobrīd, nevis jāgaida, kad bērnam būs 18 gadi. Pieteicēja norādīja, ka neuzskata par labu risinājumu uzdāvināt dzīvokli vai daļu no tā Tomam, jo dāvinājuma noformēšana prasītu papildus līdzekļus. Pieteicējai arī neesot konkrētu plānu par cita īpašuma iegādi. To viņa tikai esot pieļāvusi kā teorētisku iespēju. Šobrīd pieteicēja piedaloties nodarbinātības pasākumā un saņemot 120 Ls lielu stipendiju.

[6] Atbildētājas pārstāve tiesas sēdē pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumā minētajiem argumentiem. Atbildētājas pārstāve norādīja, ka bāriņtiesas sēdē pieteicējai esot piedāvāts atļaut izlietot līdzekļus tieši bērna istabas remontam, taču pieteicēja neesot tam piekritusi. Savukārt bērna veselības uzlabošanai līdzekļus neesot ļauts izlietot tāpēc, ka pieteicēja varot jebkurā brīdī sākt strādāt un tad viņai būtu pienākums šim nolūkam izlietot savus līdzekļus. Tāpēc būtu labāk ļaut izlietot nevis uzreiz visu summu gadam, bet gan daļu summas un pieteicēja ik pēc 3 mēnešiem varētu prasīt šos līdzekļus atkal, ja situācija nebūtu mainījusies.

[7] *T.G.* sevišķā aizbildne *M.M.* tiesas sēdē paskaidroja, ka atbalsta pieteicējas prasījumu. Viņa esot apmeklējusi *T.G.* viņa dzīvesvietā. Toms esot teicis, ka ir informēts par to, ka ir mantojis naudas līdzekļus un ka daļu no tiem viņa māte vēlas izlietot dzīvokļa remontam. Toms esot teicis, ka tas būtu lieliski, ja ģimenei šāda iespēja būtu. Sevišķā aizbildne pauda arī savu viedokli, ka dzīvoklī bija redzams, ka tajā remonts nav veikts ilgstoši. Lai arī pieteicēja rūpīgi ikdienā kopj dzīvokli, tomēr tas nevar novērst visus riskus bērna veselībai. Bērna interesēs nebūtu izremontēt tikai viņa istabu, jo bērns uzturas visās dzīvokļa telpās. Sevišķā aizbildne arī norādīja, ka neesot nekāda attaisnojuma tam, ka naudas līdzekļi šobrīd netiek ieguldīti bērna veselības stāvokļa uzlabošanā. Tieši šobrīd, kad bērns vēl nav sasniedzis pusaudža vecumu, bērna veselības stāvokli var būtiski uzlabot. Nedrīkstot pieteicējai pārmest to, ka viņa šobrīd nestrādā. Tas tā ir, jo viņa cenšas nodrošināt vislabāko aprūpi bērnam slimošanas laikā. Neesot pamata uzskatīt, ka pieteicēja vēlētos gūt labumu uz bērna rēķina.

Motīvu daļa

[8] Tiesa, pārbaudījusi lietas materiālus, noklausījusies procesa dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējusi pierādījumus to kopsakarībā, atzīst, ka pieteikumu ir pamats apmierināt daļēji.

[9] Lieta ir ierosināta, par Lēmuma atcelšanu daļā. Pieteicēja ir pārsūdzējusi Lēmumu daļā, ar kuru viņai atteikts atļaut izlietot naudas līdzekļus dzīvokļa remontam un bērna veselības uzlabošanai. Tātad Lēmums šajā daļa ir negatīvs administratīvais akts. Līdz ar to tiesai ir jāskata nevis pieteikums par Lēmuma atcelšanu, bet gan pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējai tiktu atļauts izlietot naudas līdzekļus dzīvokļa remontam un bērna veselības uzlabošanai, jo atteikuma atcelšana neļautu pieteicējai sasniegt iecerēto mērķi.

[10] Izskatot pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai ir jāizvērtē, vai pastāv priekšnoteikumi labvēlīga administratīvā akta izdošanai.

CL 179.panta pirmā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Saskaņā ar CL 179.panta trešo daļu, ja bērnam ir pašam sava manta, bet vecākiem tās nepietiek bērnam nepieciešamo uztura izdevumu segšanai, šos izdevumus var segt no bērna mantas ienākumiem; ja šo ienākumu nepietiek, var izlietot daļu no bērna

mantas, bet vienīgi ar bāriņtiesas atļauju. Tātad bāriņtiesa var dot atļauju bērna vecākiem izlietot daļu no bērna mantas bērnam nepieciešamo uztura izdevumu segšanai tikai tad, ja vienlaikus izpildās šādi divi nosacījumi:

1) vecākiem nepietiek tam savas mantas;
2) šos izdevumus nevar segt no bērna mantas ienākumiem.

[11] Tiesa konstatē, ka *T.G.* tēvs ir miris un līdz ar to pieteicēja aprūpes tiesības realizē vienpersoniski.

No lietas materiāliem redzams, ka pieteicējai pieder divistabu dzīvoklis, kurā dzīvo viņa un viņas dēls *T.G.* Pieteicēja saņem ģimenes valsts pabalstu 8 Ls mēnesī un apgādnieka zaudējuma pensiju 201,07 Ls apmērā *(lietas 12.lapa).* Pieteicēja tiesas sēdē paskaidroja, ka šobrīd saņemot vēl 120 Ls lielu stipendiju. Atbildētāja ne Lēmuma pieņemšanas laikā, ne arī tiesas sēdē nenorādīja, ka pieteicējai pašai būtu pietiekami daudz mantas, lai segtu dzīvokļa remonta izdevumus un veselības uzturēšanas izmaksas no tās. Arī tiesas ieskatā ir pamats secināt, ka pieteicējai nepietiek savas mantas iepriekš minēto izdevumu segšanai.

Šos izdevumus nevar segt arī no bērna mantas ienākumiem. Ar Lēmumu bērna mantas daļu atļauts noguldīt vairākās bankās uz *T.G.* vārda atvērtos noguldījumu kontos ar termiņu uz vienu gadu. Tātad šobrīd no mantas vēl nav tādu ienākumu, lai varētu segt dzīvokļa remonta un veselības uzturēšanas pasākumu izmaksas.

Līdz ar to ir pamats vērtēt to, vai būtu pieļaujams daļu no bērna mantas izlietot dzīvokļa remonta un veselības uzturēšanas pasākumu izmaksu segšanai.

[12] Saskaņā ar CL 179.panta trešo daļu bāriņtiesa var atļaut daļu bērna mantas izlietot bērnam nepieciešamo uztura izdevumu segšanai. Līdz ar to tiesai jāizvērtē, vai pieteicējas norādītie izdevumi ir uzskatāmi par bērnam nepieciešamajiem uztura izdevumiem.

CL 177.panta ceturtā daļa paredz, ka bērna uzturēšana ir ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšana un viņa izglītošana un audzināšana (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Pieteicēja vēlas veikt kapitālo remontu viņai piederošajā dzīvoklī, kas ir viņas un viņas dēla *T.G.* dzīvesvieta. No pieteicējas paskaidrojumiem izriet, ka remonts nepieciešams, jo dzīvoklis ilgstoši nav remontēts un ir nepieciešams nodrošināt dzīvoklī īpašus apstākļus, lai apkarotu putekļu ērcītes, kas izraisa alerģiju *T.G.* Tā kā bērna uzturēšana ietver gan mājokļa, gan veselības aprūpes nodrošināšanu, gan garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšanu, tad tiesa atzīst, ka izdevumi par dzīvokļa remontu, lai uzlabotu bērna dzīves kvalitāti un mazinātu riskus bērna veselībai, ir bērna uzturēšanas izdevumi. Nav nozīmes tam, ka dzīvoklis ir *E.G.* īpašums, jo šis dzīvoklis vienlaikus ir arī *T.G.* dzīvesvieta. Līdz ar to pieteicēja lūdz atļauju bērna mantu tērēt nevis tāda īpašuma remontam, ar kuru bērnam nav nekāda tieša sakara, bet gan bērna dzīvesvietas remontam. Tiesas ieskatā vecākiem var būt pamats lūgt atļauju izlietot bērna mantu bērna dzīvesvietas remontam arī tad, ja attiecīgais dzīvoklis nepieder ne bērnam, ne bērna vecākiem. Līdz ar to vēl jo vairāk tikai tas vien, ka dzīvoklis pieder bērna mātei, nevis pašam bērnam, nevar būt par pamatu, lai uzskatītu, ka šāda dzīvokļa remonta izdevumi nav bērna uztura izdevumi.

Pieteicēja vēlas arī nodrošināt bērnam divreiz nedēļā ārstniecisko vingrošanu un vienreiz nedēļā peldēšanu. Tiesa secina, ka šādi pasākumi ir vērsti uz bērna fiziskās attīstības nodrošināšanu un veselības veicināšanu, līdz ar to tie ir atzīstami par bērna uzturēšanas izdevumiem.

[13] No CL 179.panta trešās daļas izriet, ka bāriņtiesa var atļaut izlietot bērna mantu tikai tad, ja attiecīgie izdevumi patiešām ir nepieciešami bērna uzturam. CL neskaidro, kā noteikt to, kas ir bērnam nepieciešamie uztura izdevumi. Tomēr jāņem vērā, ka no Latvijas Republikas Satversmes 110.pantā noteiktā valsts pienākuma aizsargāt bērna tiesības izriet

princips, ka tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, un visās darbībās attiecībā uz bērniem prioritāras ir bērna tiesības un intereses. Tas nozīmē, ka gan tiesai, gan valsts pārvaldes institūcijām, gan likumdevējam, pieņemot lēmumus, jānodrošina, lai tie aizsargātu bērnu intereses iespējami labākajā veidā *(sk. Satversmes tiesas 2004.gada 11.oktobra sprieduma lietā Nr. 2004-02-0106 11.punktu).*

Ņemot vērā minēto, tiesas ieskatā ar bērnam nepieciešamajiem uztura izdevumiem CL 179.panta izpratnē ir jāsaprot nevis jebkuri izdevumi, kas var tikt uzskatīti par bērna uztura izdevumiem, bet tikai tādi, kas ir objektīvi nepieciešami, un bērna labākajām interesēm atbilst tas, ka viņa mantas daļa tiek izlietota, taču tiek nodrošināts noteikts uzturs. Izvērtējot bērna labākās intereses ir jāņem vērā, ka saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par bērna tiesībām 6.pantu dalībvalstīm ir pienākums nodrošināt veselīgu bērna attīstību. Savukārt šis konvencijas 27.pants garantē katra bērna tiesības uz tādu dzīves līmeni, kāds nepieciešams bērna fiziskajai, intelektuālajai, garīgajai, tikumiskajai un sociālajai attīstībai. Tas nozīmē, ka valstīm ir jārūpējas par to, lai tiktu nodrošināta bērna attīstība un bērns pēc iespējas labāk tiktu sagatavots pieaugušā dzīvei, proti, patstāvīgai dzīvei sabiedrībā. Taču bērna labākajās interesēs ir ne tikai tas, lai viņš būtu pēc iespējas labāk sagatavots nākotnei. Bērna labākajās interesēs ir arī optimālu apstākļu nodrošināšana bērnībai, patreizējai bērna dzīvei.

[13.1] Izvērtējot to, vai bērna labākajās interesēs ir viņa mantas daļas izlietošana dzīvokļa remontam, ir jāņem vērā tas, ka šis dzīvoklis ir bērna dzīvesvieta. Gan Rīgas bāriņtiesas locekle *I.B.*, gan *T.G.* sevišķā aizbildne *M.M.* apmeklēja dzīvokli. Šīs personas atzīst to, ka dzīvoklim ir nepieciešams remonts. Kā norādīja sevišķā aizbildne *M.M.*, tad, lai arī dzīvoklis tiek rūpīgi kopts, tomēr bija redzams, ka dzīvoklī ilgstoši nav bijis remonts un tas ir nepieciešams. Turklāt no pieteicējas paskaidrojumiem izriet, ka remonts ir nepieciešams ne tikai tāpēc, lai vienkārši nodrošinātu kvalitatīvu un drošu dzīves vidi bērnam, bet arī tāpēc, ka *T.G.* ir alerģija uz putekļu ērcītēm. Putekļu ērcīšu apkarošanai ir nepieciešams gan noteikta veida grīdu un sienu klājums, gan arī noteikta veida mēbeles. Tātad no lietas materiāliem izriet, ka dzīvokļa remonts ir nepieciešams gan vispārīgai dzīves apstākļu uzlabošanai, gan arī lai samazinātu bērna slimību saasināšanās risku. Tiesas ieskatā tas var būt par pamatu secinājuma, ka šādi izdevumi ir objektīvi nepieciešami bērna uzturam.

[13.2] No Lēmuma izriet, ka atbildētājas ieskatā bērna mantas izlietošana tomēr nav bērna labākajās interesēs, jo dzīvoklis pieder mātei un māte nevēlas ne dāvināt dzīvokli vai tā daļu bērnam, ne arī piekrīt tam, ka remontu varētu veikt tikai bērna istabā. Tiesa jau norādīja, ka pats par sevi fakts, ka dzīvoklis nepieder bērnam, neliecina par to, ka dzīvokļa remonta izdevumu segšana no bērna mantas nebūtu bērna labākajās interesēs. Pirmkārt, šis dzīvoklis ir bērna dzīvesvieta. Otrkārt, tiesas ieskatā ir saprātīgi mātes argumenti, ka dāvinājuma noformēšana radītu papildus izmaksas, tāpēc tas nav lietderīgi apstākļos, kad pieteicējai nav laulātā un nav arī citu bērnu. Tāpat tiesa uzskata, ka pieteicēja pamatoti atsakās no atbildētājas piedāvātā risinājuma – remontēt tikai bērna istabu. Ir jāņem vērā, ka pieteicēja un viņas dēls dzīvo divistabu dzīvoklī. Līdz ar to ir skaidrs, ka bērns dzīvoklī uzturas visās tā telpās. Turklāt remonta veikšana tikai bērna istabā nenodrošinās maksimālu aizsardzību no putekļu ērcītēm, ja pārējā dzīvokļa daļā nebūs veikts remonts.

[13.3] Atbildētājas pārstāve tiesas sēdē norādīja arī to, ka dzīvokļa remontdarbu tāmē norādītās summas neesot optimālas un vērsa uzmanību uz plānotajām izmaksām virtuves iekārtošanai. Tiesa, vispārīgi izvērtējot remontdarbu tāmē norādīto, secina, ka tajā norādītās summas nav acīmredzami nesaprātīgas. Remontdarbu tāmē 20.pozīcija ir „Virtuves garnitūras izgatavošana un uzstādīšana". No tāmes redzams, ka kopējās izmaksas šajā pozīcijā, ieskaitot izmaksas par cepeškrāsni un plīts virsmu, ir 1280 Ls *(lietas 48.-51.lapa)*. Tiesas ieskatā tā nav nesaprātīga summa. Lai arī, piemēram, cepeškrāsni var iegādāties lētāk nekā par 350 Ls, tomēr tā nav arī pati dārgākā cena cepeškrāsnij. Tiesas ieskatā bērna labāko interešu nodrošināšana ne vienmēr nozīmē paša lētākā piedāvājuma izvēli. Konkrētās preces cenu ir būtiski sabalansēt arī ar tās kvalitāti. Turklāt tas, ka attiecīgā summa ir norādīta tāmē,

nenozīmē, ka tā noteikti tiks iztērēta pilnībā. Ir iespējams, ka remonta veikšanas laikā tika atrasta kāda prece par lētāku cenu. Arī no tiesas sēdē pieteicējas sniegtajiem paskaidrojumiem tiesai radās iespaids, ka pieteicēja saprot, ka bērna manta ir jāizlieto pēc iespējas lietderīgāk, un ka pieteicēja izmantos iespējas samazināt izdevumus par remontu, ja tas būs iespējams.

[13.3] Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka dzīvokļa remonts ir objektīvi nepieciešams un tas atbilst bērna labākajām interesēm. Bērna interesēs ir ne tikai saglabāt naudu nākotnei, noguldot to bankā, bet arī kvalitatīvu dzīves apstākļu baudīšana bērnībā. Turklāt šim mērķim tiek iztērēta apmēram ceturtā daļa no bērna mantas, bet trīs ceturtdaļas mantas ir noguldītas bankā un tiek saglabātas bērna nākotnei. Ņemot vērā minēto un to, ka konkrētajā gadījumā remonta nepieciešamība ir pamatota arī ar bērna veselības interesēm, tad tiesa atzīst, ka bērna labākajās interesēs ir atļaut izlietot bērna naudu 11939 Ls apmērā dzīvokļa remontam un bērnam nepieciešamā īpašā materiāla gultas matrača, segas, spilvenu, gultas veļas un bērna istabas iekārtas iegādei.

[14] Pieteicēja ir lūgusi arī atļaut 1100 Ls bērna veselības nostiprināšanai gada laikā.

[14.1] Pieteicēja vēlas, lai bērns divreiz nedēļā apmeklētu ārstniecisko vingrošanu (izmaksas 800 Ls gadā) un reizi nedēļā peldēšanu (izmaksas 200 Ls gadā), jo bērns bieži slimo un viņam ir vāja fiziskā sagatavotība. Bērna sevišķā aizbildne norādīja, ka arī viņa uzskata, ka šādi pasākumi ir nepieciešami šobrīd, kad ir iespējams būtiski uzlabot un nostiprināt bērna veselību, nevis gaidīt bērna pilngadību, kad veselības problēmas būs daudz nopietnākas, ja šobrīd nekas netiks darīts. Tiesa konstatē, ka ģimenes ārsta 2011.gada 4.janvāra izziņā ir norādīts, ka bērnam ieteicama ārstnieciskā fizkultūra *(lietas74.lapa)*.

[14.2] No Lēmuma un atbildētājas paskaidrojumiem izriet, ka atbildētāja faktiski neapstrīd, ka šādi pasākumi ir nepieciešami un būtu bērna interesēs. Lēmumā ir norādīts, ka pieteicēja nav konkrēti norādījusi, kā vēlas naudu izlietot. Tiesa konstatē, ka jau pieteicējas iesniegumā bāriņtiesai bija norādīts, ka viņa vēlas, lai *T.G.* tiktu nodrošināta ārstnieciskā vingrošana un peldēšana. Pieteicēja to norādīja arī tiesas sēdē. Tiesas ieskatā tie ir pietiekami konkrēti mērķi, līdz ar to ir iespējams izvērtēt, vai bērna naudas izmantošana šiem mērķiem ir bērna labākajās interesēs.

Tiesa konstatē, ka lietas materiāli apliecina to, ka bērnam ir nepieciešami pasākumi veselības stiprināšanai un fiziskās attīstības veicināšanai. Uz ārstnieciskās vingrošanas nepieciešamību ir norādījis arī ārsts. Tiesas ieskatā tas ir vispārzināms fakts, ka peldēšana palīdz stiprināt veselību un veicina fizisko attīstību. Līdz ar to tiesa atzīst, ka šie izdevumi ir objektīvi nepieciešami.

[14.3] Atbildētāja kā pamatojumu tam, ka netiek atļauts izmantot bērna naudu ārstnieciskajai vingrošanai un peldēšanai ir norādījusi to, ka pieteicēja ar saviem līdzekļiem nepiedalās bērna uzturēšanā. Tāpat atbildētājas pārstāve tiesas sēdē norādīja, ka principā ir iespējams, ka pieteicēja kādā brīdī sāk strādāt, līdz ar to viņai būtu pašai savi līdzekļi, no kuriem viņai būtu pienākums segt bērna uzturēšanas izdevumus. Tiesa konstatē, ka atbildētāja nav norādījusi, ka pieteicējai būtu kādi ienākumi vai cita manta, ko viņa izmanto citiem nolūkiem, nevis bērna uzturēšanai. Tiesa jau norādīja, ka no lietas materiāliem izriet, ka pieteicējai pieder dzīvoklis, kur viņa ar dēlu dzīvo. Pieteicēja saņem ģimenes valsts pabalstu un apgādnieka zaudējuma pensiju, kā arī šobrīd stipendiju. No šiem ienākumiem pieteicējai ir jānodrošina ikdienas izdevumu segšana. Līdz ar to tiesa secina, ka pieteicējai nav savu līdzekļu ārstnieciskās vingrošanas un peldēšanas nodarbību apmaksai un tādējādi nav pamata apgalvot, ka pieteicēja nepiedalās ar saviem līdzekļiem bērna uzturēšanā.

Izvērtējot atbildētājas argumentu, ka pieteicēja var sākt strādāt un tad viņai būs savi līdzekļi šo izmaksu segšanai, tiesa norāda, ka pieteicēja šobrīd nestrādā un līdz ar to šāds arguments nevar būt par pamatu, lai pilnībā atteiktu atļaut izmantot bērna mantu iepriekš minētajiem mērķiem. Tiesa piekrīt sevišķās aizbildnes norādītajam, ka ir svarīgi bērna veselības nostiprināšanas un fiziskās attīstības veicināšanas pasākumus veikt nekavējoties. Vilcinoties var tikt nodarīts neatgriezenisks kaitējums bērna veselībai. Līdz ar to atbildētājas

arguments drīzāk var būt pamats, lai atļautu izmantot daļu no norādītās summas īsākā periodā. Līdz ar to pieteicējai būtu iespējams uzsākt bērna veselības stiprināšanu un fiziskās attīstības veicināšanu. Vienlaikus pēc dažiem mēnešiem pieteicējai būtu atkārtoti jālūdz bāriņtiesai atļauja izlietot bērna naudu šiem mērķiem. Tādējādi bāriņtiesa varētu pārbaudīt gan to, cik lietderīgi nauda ir izlietota iepriekšējā reizē, gan arī to, vai pieteicējas apstākļi nav mainījušies. Tiesas ieskatā atbildētājas pārstāves norādītais trīs mēnešu termiņš būtu saprātīgs, jo, no vienas puses, tas ir pietiekami ilgs laiks, lai pieteicējas apstākļi varētu būt mainījušies un šādam laikam varētu iegādāties nodarbību abonementu, bet, no otras puses, tas ir pietiekami īss laiks, lai bāriņtiesa varētu pārbaudīt gan to, vai līdzekļi ir izlietoti lietderīgi, gan arī to vai ir mainījušies pieteicējas apstākļi. Līdz ar to tiesa atzīst, ka bērna labākajās interesēs ir atļaut izmantot daļu no pieteicējas prasītās summas ārstnieciskās vingrošanas un peldēšanas nodarbību apmaksai trīs mēnešu periodā.

[14.4] Atbildētāja nav izteikusi iebildumus par pieteicējas norādītajām summām. Pieteicēja norādīja, ka maksu par vienu ārstnieciskās vingrošanas reizi esot 8 Ls, bet par peldēšanu – 5 Ls par vienu reizi. Tāpat pieteicēja norādīja, ka, iegādājoties abonementu, izmaksas varētu būt mazākas. Tiesa, pārbaudot internetā pieejamo informāciju, secina, ka pakalpojumu sniedzēju noteiktās cenas par šiem pakalpojumiem ir atšķirīgas. Ir atrodami lētāki piedāvājumi nekā pieteicējas norādītais. Taču ir arī dārgāki piedāvājumi. Līdz ar to nevar atzīt, ka norādītā summa ir acīmredzami nepamatota. Turklāt ir jāņem vērā, ka runa ir par nodarbībām bērnam, tāpēc īpaši nozīmīgi ir arī tas, cik ērti var nokļūt līdz attiecīgā pakalpojuma sniegšanas vietai. Tiesas ieskatā bērna labākajās interesēs nebūtu pieprasīt, lai viņu ved uz nodarbību pilsētas pretējā malā tikai tāpēc, ka tur nodarbības ir nedaudz lētākas. Tāpat ir jāņem vērā, ka tas, ka tiek atļauts kādu bērna mantas daļu izlietot konkrētam mērķim, nenozīmē, ka visa atvēlētā summa noteikti ir jāizlieto. Vecāku pienākums ir gādāt, lai bērna nauda tiktu izlietota maksimāli lietderīgi. Tādējādi, ja visa noteiktā summa nav nepieciešama, tad vecāku pienākums ir to neizlietot. Tāpēc tiesas ieskatā nav nepieciešams pilnīgi precīzi noteikt nepieciešamo summu. Līdz ar to tiesa nolemj, ka ir pamats atļaut pieteicējai izmantot ceturto daļu no viņas prasītās summas jeb 250 Ls ārstnieciskās vingrošanas un peldēšanas nodarbību apmaksai trīs mēnešu periodā. Ja visa šī summa nebūs nepieciešama, tad pieteicējas pienākums ir to neizlietot. Savukārt, ja summa nebūs pietiekama, pieteicēja var vērsties bāriņtiesā un lūgt atļauju papildus summas izlietošanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251., 254., 289. – 291. pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

daļēji apmierināt *E.G.* pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Uzdot Rīgas bāriņtiesai izdot administratīvo aktu, ar kuru *E.G.* tiktu atļauts izlietot no *T.G.* mantas 11939 Ls (vienpadsmit tūkstošus deviņi simti trīsdesmit deviņus latus) dzīvokļa remontam un gultas matrača, segas, spilvenu, gultas veļas un bērna istabas iekārtas iegādei un 250 Ls (divsimt piecdesmit latus) ārstnieciskās vingrošanas un peldēšanas nodarbību apmaksai trīs mēnešu periodā.

Piedzīt no atbildētājas – Rīgas pilsētas pašvaldības – par labu *E.G.* samaksāto valsts nodevu 5 Ls (piecu latu) apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laika no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese (paraksts) A.Kovaļevska

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas
tiesnese _____A.Kovaļevska
Rīgā, 2010.gada 20.janvārī